

Notat til Rigsrevisionen om seks beretninger

Jeg har som journalist og underviser ved Danmarks Medie- og Journalisthøjskole evalueret formidlingen i følgende seks beretninger:

- 1) Beretning om Sundhedsplatformen (17/2017)
- 2) Beretning om udredningsretten (3/2018)
- 3) Beretning om behandling af konkurrencesager (23/2017)
- 4) Beretning om politiets opgavevaretagelse efter styrket terrorberedskab og indførelse af midlertidig grænsekontrol (15/2017)
- 5) Beretning om forvaltningen af ECTS-point op de videregående uddannelsesinstitutioner (21/2017)
- 6) Beretning om forløbet for flygtninge med traumer (6/2018)

Evalueringen skal inspirere medarbejderne, der skriver beretningerne, til at formidle endnu bedre. Jeg trækker derfor gode eksempler frem. Jeg peger også på passager og afsnit, hvor jeg foreslår ændringer. Alt sammen for at inspirere medarbejderne – skribenterne – til at formidle så læsevenligt, overbevisende og klart som muligt.

Rigsrevisionen har bedt mig vurdere teksterne ud fra tre hovedpunkter:

- teksten er enkel og præcis
- konklusioner og argumenterne bag er klare, forståelige og overbevisende
- sproget er varieret og konkret

Jeg ser i det følgende på beretningerne ud fra hvert af de tre punkter. Jeg begynder hvert kapitel med overordnede kommentarer og går derefter i detaljer med råd og eksempler.

Lige som ved tidligere evalueringer tager jeg højde for, at beretningerne afdækker emner med forskellig relevans, aktualitet og væsentlighed. Nogle emner er lettere at formidle end andre. For eksempel er det lettere at se flygtninge med traumer for sig end konkurrencesager. Emner som flygtninge, grænsekontrol, terrorberedskab og Sundhedsplatformen er politisk følsomme eller meget eksponerede i offentligheden. Mens udredningsretten, konkurrencesager og ECTS-point ikke naturligt tiltrækker sig samme opmærksomhed.

Seks beretninger er i øvrigt dobbelt så mange, som jeg oprindeligt skulle have evalueret. Det skyldes, at den anden evaluator blev forhindret sent i forløbet, og jeg overtog derfor hendes tre beretninger. Det betyder, at jeg vil forsøge at forholde mig mere overordnet til beretningerne og trække fælles tendenser frem.

1. Teksten er enkel og præcis:

Cases og eksempler bringer virkeligheden ind i flere beretninger

Flere beretninger giver et mere præcist billede af virkeligheden med konkrete konsekvenser og ved at bruge cases og aktører som rollemodeller. Konklusionerne giver overblik med det vigtigste først, men flere overskrifter og bullets i resultatafsnit kan hjælpe. Længden er et problem, og en del sidebokse er tunge.

Jeg har valgt at fremhæve følgende tendenser i forhold til enkelhed og præcision. Først de positive:

- Beretningerne går nu mere op i konsekvenser af problemer frem for interne procedurer hos myndighederne
- Flere beretninger konkretiserer konsekvenserne (bl.a. beretningerne om politiet og udredningsretten)
- Cases med personer og aktører gør det let at se tingene for sig (bl.a. flygtninge- og ECTS-beretningerne)
- Citatbokse fungerer godt (beretningerne om udredningsretten og Sundhedsplatformen)
- Konklusioner er bygget konsekvent op med det vigtigste først
- Gode introer til kapitler skaber læselyst ved at slå på relevans og vigtighed

Og så til de kritiske punkter:

- Nogle beretninger definerer ikke nøglebegreber helt præcist (konkurrencesager og politiberetningen)
- Resultatafsnit kan blive mere overskuelige og stå først i kapitlerne
- Fem ud af seks beretninger er for lange
- Sideboksene opfylder ikke i samme grad som tidligere deres formål

Rigsrevisionen overrasker positivt i flere beretninger ved i højere grad at bevæge sig ud i virkeligheden og se på problemerne med borgerne, virksomhederne eller samfundets øjne. Det er en klar fremgang i forhold til de beretninger, jeg tidligere har evalueret eller brugt som eksempler på kurser hos Rigsrevisionen.

Der har været tendens til, at skribenterne var mere optaget af interne procedurer hos de undersøgte myndigheder. Men i de seks beretninger gør skribenterne mere ud af at vise konsekvenser af de problemer, som de undersøger og dokumenterer. Og flere beretninger konkretiserer problemerne.

Det øger relevansen for den almindelige læser og giver potentielt beretningerne mere gennemslagskraft i medier og offentlighed. Det modvirker også en tendens til indspisthed, hvor beretninger har haft tendens til at tale i forvaltningssprog med de undersøgte myndigheder.

Nu gennemgår jeg kort hver beretning i forhold til, om den viser konsekvenser og konkretiserer dem.

Beretningen om flygtninge konkretiserer problemerne tydeligst ved at bruge cases om flygtninge med traumer og kommuner. For eksempel under punkt 32 i boks 5 med overskriften Case om helbredsundersøgelse, som ikke omfatter det psykiske helbred. Her viser skribenterne tydeligt, hvordan en kommune, der skal modtage og integrere en flygtning, ikke får noget at vide om flygtningens psykiske

problemer. Flygtningen er følelsesmæssigt ustabil, har været truende og talt om selvmord. Hele beretningen handler i udgangspunktet om mennesker, og det gør den nemmere at forstå og huske.

Beretningen om politiet har meget fokus på, hvilke konsekvenserne omprioriteringen af politiets resurser får for den tid, politiet bruger på at behandle straffesager. Her ser skribenterne ret konsekvent på, hvordan det styrkede terrorberedskab og den øgede grænsekontrol har påvirket politiets behandling af den borgerrettede kriminalitet. Konklusionen holder Rigspolitiet op på, at omprioriteringen skulle gå mindst muligt ud over borgerne, og konklusionen anlægger fint den borgersynsvinkel. Desuden konkretiserer beretningen – ganske vist først omme i et bilag – hvordan den øgede sagsbehandlingstid kan medføre, at politiet ikke får sikret spor og vidneafhøringer i tide. Ved at bruge borgerne som aktør virker beretningen sprogligt godt forankret i virkeligheden. Samtidig viser beretningen et paradoks for de politikere, der går meget op i både grænsekontrol og hurtig retshåndhævelse.

Beretningen om ECTS-point virker befriende, fordi den trækker to konkrete eksempler på uddannelsesinstitutioner frem. Metropolen overvåger de studerendes timeforbrug og arbejder målrettet på at øge det med en række konkrete tiltag. Mens Københavns Universitet hverken overvåger timeforbruget eller har tiltag til at øge det. At trække to konkrete myndigheder/aktører frem og bruge dem i konklusionen bryder vist med Rigsrevisionens hidtidige praksis om at anonymisere eller nedtone konkrete institutioner. Men det her virker meget mere forpligtende for de involverede, og jeg er spændt på at høre, hvilken effekt det har. Både i forhold til, hvordan universitetet håndterer problemet, og hvordan det påvirker Rigsrevisionens forhold til universitetet som samarbejdspartner. Det kan i øvrigt undre, at beretningen ikke har fået mere omtale, når den bl.a. viser, at studerende på en femtedel af de undersøgte uddannelser langt fra bruger fuld tid på at studere. Og at de på Syddansk Universitet er nede på 39-56 procent af fuld tid.

Beretningen om udredningsretten tager patientens synsvinkel og viser konsekvenserne af problemerne med, at regionerne ikke overholder udredningsretten. Alene i konklusionen optræder ordene 'konsekvensen er' fire gange, og hver gang handler det om, hvad det betyder for patienterne. Beretningen viser også konkret, hvornår indkaldelsesbrevene til patienterne fungerer og ikke. Et par cases kunne som i flygtningeberetningen i endnu højere grad konkretisere problemerne for patienterne.

Desuden virker beretningen på et punkt lidt løsrevet fra virkeligheden. Den gennemgår et problem omkring udredningsretten, der opstår, når læger er i gang med at behandle patienter. Når undersøgelser afdækker, at patienten måske lider af noget andet, skal lægerne i gang med at udrede patienten på ny. Det kan give problemer med at overholde de maksimale ventetider og problemer med at informere patienten om retten til at blive udredt på andre hospitaler. Boks 2 under punkt 43 konkretiserer problemet med en konkret patient, og skribenterne lader også de undersøgte komme til orde omkring den glidende overgang.

Men jeg savner, at beretningen nævner, at de færreste patienter nok ønsker at afbryde en igangværende behandling og udredning for at starte helt på ny på et andet hospital.

Beretningen om Sundhedsplatformen behandler et problem, som medierne har beskrevet grundigt. Vi er også her ude i virkeligheden med kurser og tests, der bliver pressede, ligesom nogle få billeder bringer os ud på Herlev og Gentofte Hospital, der som det første begyndte at bruge Sundhedsplatformen. Vi får forklaret, hvordan læger skal overtage lægesekretærens arbejde med at taste i journaler og indberette til registre, men jeg savner, at beretningen nogle flere steder tager os ned på patientniveau. Det er nemmere

at forholde sig til patienter, der får aflyst deres behandlinger eller ikke bliver indkaldt, end at hospitalerne eller regionerne har systemer, der monitorerer overholdelsen af kræftpakkeforløb. Boks 9 under punkt 47 er det nærmeste, vi kommer. Den fortæller, hvordan medier gjorde Region Hovedstaden opmærksom på 40 sager, hvor hospitalerne ikke havde behandlet patienterne inden for de maksimale ventetider. Og at hospitalerne derefter gik over til at følge op på ventetiderne med manuelle metoder som tavler, papirlister og kalendere. Det ville være fint med et billede.

Beretningen om konkurrencesager trækker de lange ventetider frem, som virksomheder og borgere oplever i sager om overtrædelser af konkurrencelovgivningen. Skribenterne beskriver i introduktionen, at den lange sagsbehandling over flere år belaster virksomheder og borgere. Men det forbliver i overordnede vendinger. Vi får to bokse – nr. 3 under punkt 45 og nr. 4 under punkt 83 – med eksempler på sager i henholdsvis styrelsen og i SØIK. Men i begge bokse er sagerne, der ellers er afsluttede, helt anonymiserede, og som læser kan jeg ikke se, hvilken branche virksomhederne var i. Jeg er klar over, at der gælder særlige hensyn om tavshedspligt ved straffe- og konkurrencesager, men resultatet er, at jeg som læser ikke rigtig kan forholde mig til sagerne. For jeg får intet klart billede og har derfor sværere ved at huske indholdet.

Beretningen er meget grundig og lang. Jeg har dyb respekt for grundigheden, men jeg farer noget vild i de mange tal for sagsbehandlingstider. Det kan måske skyldes, at beretningen ikke kobler dem til konkrete aktører og viser konsekvenserne af dem.

Nu behandler jeg de andre punkter om enkelhed og præcision

Citatbokse virker som et godt middel til at bringe læseren ud i virkeligheden. Beretningerne om Sundhedsplatformen og udredningsretten citerer begge forskellige aktører og rapporter i bokse. Dermed får vi de pågældende aktørers egne ord og syn på problemerne, og det sikrer en form for autencitet. Samtidig varierer det formidlingen, fordi aktørerne typisk bruger et anderledes sprog.

Nyhedstrekantens princip om det vigtigste først gennemsyrrer alle beretningernes konklusioner. Generelt står hovedbudskaberne – de overordnede vurderinger formuleret som påstande - øverst i konklusionerne. Det skaber overblik og klarhed. Alle beretninger har undgået tidligere tiders tilløb med en del baggrundsoplysninger i konklusionerne.

Desuden virker beretningerne logisk og stramt disponerede ud fra de to-tre spørgsmål, som de besvarer. Det fungerer rigtig godt med spørgsmålene i introduktionen, hvor de virker som dåseåbnere for beretningerne. I de fleste tilfælde afgrænser de glimrende beretningen som i tilfældet med Sundhedsplatformen, hvor spørgsmålene lyder:

- Har Region Hovedstaden i tilstrækkelig grad vurderet, hvordan Sundhedsplatformen ville påvirke hospitalernes aktivitet?
- Har Region Hovedstaden i tilstrækkelig grad gennemført test og uddannelse for at sikre, at det er muligt at følge hospitalernes aktivitet?

Evaluering af seks beretninger, juni 2019 – journalist Thomas Bjerg

Beretningen arbejder som den eneste uden delkonklusioner, men jeg savnede dem ikke. Måske fordi spørgsmålene så tydeligt viser vej ind til de to kapitler.

Gode introer til kapitler skaber læselyst i beretningen om konkurrencesager. De fleste introer fortæller, hvad Rigsrevisionen har undersøgt i det pågældende afsnit. Men i beretningen om konkurrencesager går skribenterne videre og forklare, hvorfor noget er vigtigt eller væsentligt. Og her får vi faktisk nogle kig ud i virkeligheden til de virksomheder og forbrugere, som mærker konsekvenserne. Det giver klarhed over, hvorfor jeg skal læse afsnittet, og jeg fornemmer en afsender med noget på hjerte. Det er introen her et eksempel på:

”41. Vi har undersøgt sagsbehandlingstiden for sager om overtrædelser af konkurrenceloven. Det er væsentligt, at sagsbehandlingstiden er så kort, som sagen tillader, da det sikrer, at der hurtigt træffes beslutning om en overtrædelse af konkurrenceloven. Dermed indtræder effekten tidligere, end den ellers ville have gjort, hvilket kan have betydning både for andre virksomheder og forbrugere på markedet. Vi har derfor undersøgt, om Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har mål for sagsbehandlingstiden. Vi har opgjort den faktiske sagsbehandlingstid og sammenholdt sagsbehandlingstiden med, hvad den tidligere var, og med, hvor lang tid styrelsen ved sagernes opstart forventede, at sagerne ville tage.”

Nøglebegreber skal selvfølgelig stå klart for læseren hurtigt. Det er et af Rigsrevisionens varemærker, at beretningerne tydeligt definerer nøglebegreber og aktører i sideboks og i brødtekst. Det er også tilfældet med langt de fleste begreber og aktører i de seks beretninger. Derfor falder det i øjnene, når jeg tumler for længe med et begreb, jeg ikke får forklaret.

I **ECTS-beretningen** har jeg problemer med at forstå, hvordan institutionerne måler de studerendes tidsforbrug som gennemsnit og i tidsintervaller. Er det gennemsnit af alle studerende, af tidsforbruget over hele året, og hvilke intervaller drejer det sig om? Jeg kommer også i tvivl om, hvor mange institutioner der indgår i undersøgelsen.

I bilag 1 hedder det: I undersøgelsen indgår Uddannelses- og Forskningsministeriet samt alle videregående uddannelsesinstitutioner med undtagelse af de kunstneriske og maritime. Men i starten af beretningen står, at den handler om 25 uddannelsesinstitutioner, fordelt på erhvervsakademier, professionshøjskoler og universiteter.

I **beretningen om Sundhedsplatformen** forstår jeg ikke helt forskellen mellem gevinstrealisering og effektivisering, lige som en sideboks om rapporter ikke kommer der, hvor rapporterne bliver omtalt. Jeg bliver også usikker, fordi skribenter omtaler rapporterne lige efter testrapporter, som vel er noget andet.

I **beretningen om konkurrencesager** er effektiv sagsbehandling et nøglebegreb, men jeg får først den præcise definition i punkt 24: Med effektiv sagsbehandling forstår vi, at styrelsen opsporer de rigtige sager og behandler sagerne så hurtigt som muligt. Effektiv sagsbehandling har optrådt 12 gange forinden.

I **beretningen om politiet** kommer jeg i vildrede omkring terrorberedskab og terrorbevogtning. En boks kunne forklare den præcise forskel på terrorberedskab og indsatsen mod terror i form af terrorbevogtning og tilsynsopgaver. I punkt 15 står f.eks. ”Undersøgelsen omfatter ikke PET samt PET’s og politiets styring af ressourcer til brug for terrorbevogtning.” En sideboks forklarer følgende:

INDSATSEN MOD TERROR

Politiets indsats mod terror består primært af bevogtnings- og tilsynsopgaver, som politiet planlægger og dimensionerer på baggrund af trusselsvurderinger fra PET.

Resultatafsnittene har jeg tidligere talt for at anbringe i starten af kapitlerne. Det vil kræve, at Rigsrevisionen ændrer sin vejledning i god formidling. Det vil jeg gerne gentage, fordi jeg mener, at de fleste læser næppe læser beretningerne fra ende til anden. Og resultatafsnittene indeholder det vigtigste. Det vil være mere realistisk at gå ud fra, at mange læsere får læst konklusionerne og resultatafsnittene. Derpå kan de særligt interesserede læse ned i de enkelte afsnit for at få uddybet udvalgte resultater.

Jeg vil også tale for, at Rigsrevisionen formidler resultaterne i bulletform frem for i almindelig brødtekst. Resultatafsnittene har generelt tendens til at blive for lange og bruge samme formuleringer som i brødteksten. Derfor virker de gentagende.

De dækker også ofte over flere forskellige emner, uden at den travle læser kan overskue, hvornår man skifter emne. Bullets eller evt. ledeord i fed skrift kan skabe mere klarhed og enkelhed, lige som linjeskift kan modvirke det kompakte præg i en del afsnit.

Et eksempel, jeg har trukket frem tidligere, er denne beretning om DSB. Her står resultater i bullets først i afsnittet under punkt 22 på side 9: <http://www.rigsrevisionen.dk/media/1943213/dsbs-oekonomi.pdf>

Endelig virker overskriften Resultater noget misvisende. For afsnittene rummer også mange vurderinger.

For lange beretninger sænker læselysten afgørende. Når man skal i gang med en beretning og ser, at den er på 60 sider inklusiv bilag, taber man ganske enkelt lysten. Derfor er det vigtigt, at skribenterne forsøger at overholde Rigsrevisionens egne vejledende mål om højst 32 sider uden bilag. Det gør fem ud af seks beretninger ikke:

Sundhedsplatformen 31 sider

Udredningsretten 36 sider

ECTS-point: 36 sider

Politi, terror, grænsekontrol 37 sider

Flygtninge 42 sider

Konkurrencesager 45 sider

Hver beretning indeholder desuden en del sider uden særlig meget indhold i starten. Her indgår forside, kolofon og forskellige mere eller mindre blanke sider, fra regnet statsrevisorernes bemærkninger, som selvfølgelig er meget vigtige. Men beretningerne kommer først rigtigt i gang på side 7 eller 8. Her kunne det

Evaluering af seks beretninger, juni 2019 – journalist Thomas Bjerg

måske være en idé at komprimere. Ligeledes har jeg aldrig slået op i en ordliste, og de fylder ofte også et par sider.

Jeg har også bemærket en tendens til, at bilagene vokser i omfang. Det er selvfølgelig fint at gå mere i dybden med metoder og den slags i bilagene, men 10-15 siders bilag medvirker også til at skræmme læseren, der åbner en pdf. Indtrykket langt og tungt skulle nødig sætte sig i læseren fra starten af.

Sideboksene vil jeg behandle som et sidst punkt i dette afsnit om enkelhed og præcision.

Jeg roser gerne Rigsrevisionen de steder, jeg underviser, for at bruge sidebokse. For de virker som en hurtig og overskuelig hjælp til travle læsere, der kan vælge at få forklaret et begreb. Sideboksene sinker ikke den læser, der kender begrebet i forvejen, for man springer den bare over. Desuden modvirker sideboksene indforståethed ved, at afsenderne sikrer sig, at læseren forstår et centralt begreb på samme måde.

Alle seks beretninger bruger flittigt sidebokse, som er til stor hjælp. Men mange bokse er ret svære at læse med en lix på over 60. Det svarer til meget svært sprog. En sideboks skal gerne hurtigt give et overblik over et begreb, så den ikke sinker læseren.

Derfor er det også vigtigt, at sideboksene har en overskrift, der viser, hvad de handler om. For ellers kan den travle læser ikke beslutte, om hun har brug for at læse boksen eller ej. Hvis boksen samtidig indeholder lange og utilgængelige sætninger, bliver det endnu sværere at beslutte sig.

Det er tilfældet med flere sidebokse i beretningen om konkurrencesager:

Ifølge konkurrenceloven har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen pligt til senest 40 hverdage efter kontrolundersøgelsens afslutning at give en kopi af de oplysninger, som styrelsen måtte have taget fra de indsamlede data, til den, der er genstand for kontrolundersøgelsen

Her kan jeg ikke umiddelbart vurdere, om boksen er vigtig for mig. Lixen i boksen er i øvrigt på 67, og det er 12 over grænsen for meget svært sprog som i afhandlinger og lovtekster. Her er en anden boks uden overskrift og med en lix på 72:

I Konkurrencelovsudvalgets rapport er der både opgjort sagsbehandlingstid for alle sager afgjort af Konkurrencerådet, herunder fusionssager og andre sagstyper, og for sager om konkurrencebegrænsende aftaler og sager om misbrug af dominerende stilling. Da vi i dette kapitel undersøger overtrædelsessager, er den samlede opgørelse ikke relevant her.

Andre bokse i beretningen er dog overskuelige med overskrift og nummerering:

INDGÅELSE AF

TILSAGN

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indgår tilsagn under følgende forhold:

1. Tilsagnet skal tilbydes tidligt og være resursebesparende.
2. Tilsagnet skal være tilstrækkeligt, utvetydigt og nemt at implementere.
3. Tilsagnet skal kunne markedstestes.
4. Tilsagnets varighed skal være klar.

En rigtig god sideboks fra beretningen om politiet forklarer et vigtigt begreb:

INITIATIVSAGER

Initiativsager er sager, som politiet igangsætter af egen drift på grund af mistænkelige forhold. Sagerne bygger således ikke på anmeldelser fra borgere eller virksomheder.

Og her bringer en sideboks fra beretningen om flygtninge spændende eksempler:

Meningsfuld udfyldelse af overgivelseskema

Med meningsfuld udfyldelse menes, at overgivelseskemaets informationer er brugbare for kommunen. "Det vides ikke" og "Ja" er eksempler på udfyldelse af punktet Aktuel helbredstilstand, som ikke er meningsfuldt og brugbart for kommunen.

2. Konklusioner og argumenterne bag er klare, forståelige og overbevisende:

Velunderbyggede konklusioner bringer det vigtigste først

Beretningernes konklusioner skaber overblik ved at bringe de overordnede påstande først og lade belæg følge efter. Skribenterne kan være endnu mere præcise i de allerførste sætninger. Alle beretninger argumenterer overbevisende, og undersøgelsesernes grundighed imponerer. Troværdigheden er høj, når de undersøgte kommer til orde.

I det følgende gennemgår jeg kort, hvordan hver af de seks beretninger formidler konklusioner og argumenter. Det gør jeg, fordi det vil forvirre, hvis jeg springer mellem de forskellige beretningers argumentation.

1) Beretningen om Sundhedsplatformen udmærker sig ved at være klart afgrænset til at undersøge, hvordan Region Hovedstaden forberedte sig på at følge hospitalernes aktivitet, når den tog Sundhedsplatformen i brug. De to korte og skarpe spørgsmål giver en klar, kort og overskuelig konklusion.

Den starter med et overordnet indledende afsnit, hvor skribenterne bruger ordet utilfredsstillende og kobler påstanden til svarene på de to spørgsmål. Her kunne skribenterne overveje at begynde med den overordnede vurdering utilfredsstillende og så følge op med de overordnede belæg i stedet for omvendt.

I de næste to afsnit går skribenterne mere i detaljer med belæggene, og det virker overskueligt med for det første og for det andet. Det binder tydeligt an til de to spørgsmål. Det afsluttende afsnit, der begynder med 'Endelig' forvirrer en smule, fordi jeg tror, at her kommer svaret på et tredje spørgsmål. Men vi er vist stadig i gang med det andet spørgsmål.

Beretningen indeholder ingen store stikprøver eller spørgeundersøgelser, men derimod solidt gravearbejde i dokumenter og interviews. Jeg får et klart billede af, at regionen ikke interesserede sig for at måle eller følge aktiviteten. Regionen tog ikke notits af de hollandske erfaringer med nedgang i aktiviteten, den målte ikke arbejdsgange før og efter, og den skrottede business casen, da det så sort ud. Og den ændrede ikke sin tilgang til aktivitet, da en risikoanalyse gjorde opmærksom på problemet.

Beretningen dokumenterer også fint, at testene var yderst pressede, og at man ikke testede, om man kunne måle på aktiviteten, selv om nye faggrupper skulle betjene systemet. Helt grotesk bliver det, når beretningen viser, at personalet ikke blev uddannet i at følge aktiviteten og ender med at bruge tavler og kalendere.

2) Beretningen om udredningsretten udmærker sig som nævnt ved at trække konsekvenser frem fire steder i konklusionen. Men den virker ikke lige så klar og overskuelig som i beretningen om Sundhedsplatformen. Det er, som om den bruger for mange ord på det samme, især i det indledende afsnit. Og jeg skal selv fiske svarene på de to spørgsmål længere nede.

Jeg forventer at få svar på, om regionerne overholder loven om udredningsretten. Det får jeg tre lidt forskellige svar i de næste to afsnit, og det forvirrer mig lidt. Her kommer svarene: 1) ... idet udredningsretten fortsat ikke overholdes for 10-20 % af patienterne. Rigsrevisionens undersøgelse viser, at overholdelsen reelt kan være lavere, end monitoreringen viser. 2) Rigsrevisionen vurderer, at regionerne i mange tilfælde ikke følger lovgivningen, når patienter udredes. 3) Konsekvensen er, at det er usikkert, i hvilket omfang patienterne får opfyldt udredningsretten.

Den næste del af konklusionen starter fint med vurderingen, at vejledning og information til patienterne i endnu højere grad kan sikre, at de udredes hurtigt. Derefter følger belægget, og den rækkefølge er fin, fordi den bringer det vigtigste først.

Konklusionen slutter fint af med en anbefaling. Den kunne skribenterne godt trække tydeligt frem med en lille overskrift og ved at kalde den en anbefaling frem for en vurdering.

Den første delkonklusion starter med en klar påstand, men delkonklusionen virker noget lang. Og jeg kommer lidt i tvivl, om skribenterne har undersøgt nok, når de bruger formuleringen 'det er usikkert om'.

Evaluering af seks beretninger, juni 2019 – journalist Thomas Bjerg

Her kunne de evt. vende det om og skrive det er så og så sandsynligt, at ikke alle patienter, der har ret til hurtig udredning, får tilbud om det.

Undersøgelsen fremstår meget grundig med stikprøve af 322 udredningsforløb og brugerundersøgelse med 62 interviews. Og det virker solidt, når begge undersøgelser retter sig mod 15 afdelinger i fem regioner og tre specialer.

En særlig udfordring for beretningen er, at udredning og behandling vikler sig ind i hinanden. Det er godt, at beretningen nuancerer og lytter til de undersøgte her. For det virker fair og løfter troværdigheden. Men det gør det også svært at se problemet klart. Undervejs får jeg et indtryk af, at Rigsrevisionen går mere op i nogle formelle krav om registrering, end at hospitalerne skal behandle patienterne hurtigst muligt.

3) Beretningen om konkurrencesager har en klar konklusion, der starter helt efter bogen med en overordnet vurdering. Derpå følger konkret og solidt belæg i fem afsnit: Samlet sagsbehandlingstid hos styrelsen og SØIK på op til syv år, styrelsen overskrider milepælsplaner med 55 procent, og SØIK tager 38 måneder om at behandle en sag trods et mål på 18 måneder. De to sidste afsnit fortæller, at styrelsen har styr på sager om fusioner, og at Konkurrencerådet afgør færre sager.

Det er ærgerligt, at den første overordnede sætning sprogligt er lidt kringlet. 'Rigsrevisionen vurderer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens og SØIK's styring af konkurrencesager ikke i tilstrækkelig grad har understøttet en effektiv sagsbehandling.'

Den går igen i toppen af de tre delkonklusioner. Det er en typisk rigsrevisionsk formulering med styring, der understøtter sagsbehandling. Her vil jeg som læser hellere have det helt direkte: Har de behandlet sagerne effektivt eller ej?

Delkonklusionerne virker også solide med påstande først og så konkrete belæg. I første delkonklusions tredje afsnit kunne skribenterne dog overveje at bytte rundt, så vi får påstanden først og belægget bagefter.

Undersøgelsen er også imponerende grundig, hvor skribenterne har gennemgået et meget stort antal sager inden for de forskellige kategorier og hos begge myndigheder. Men beretningen virker også meget lang med sine 46 sider, og undervejs farer jeg noget vild i de forskellige tal for behandlingstider for sager, der er startet på den ene eller anden måde.

Det virker super relevant at holde myndighederne op på deres egne mål for sagsbehandlingstider. Og at de ikke følger deres egne retningslinjer. Det fremstår som klare argumenter for, at de må oppe sig.

Konklusionerne virker nuancerede, når de nævner, at SØIK's nye system har nedbragt sagsbehandlingstiden, og at styrelsen behandler fusionsager effektivt.

4) Beretningen om politiet behandler et politisk følsomt og omdiskuteret emne på en sober og overbevisende måde. Skribenterne holder Rigspolitiet op på dets egne ord om, at omprioriteringen af

Evaluering af seks beretninger, juni 2019 – journalist Thomas Bjerg

politiets resurser skulle gå mindst muligt ud over borgerne og politiets særlige indsatsområder. Og at man skulle justere grænsekontrollen ud fra antallet af migranter ind i EU.

Det er en noget taltung beretning med nedslag i mange områder, men tallene omkring sigtelsesprocenter og sagsbehandlingstider virker overbevisende som belæg for påstanden om, at det er gået ud over borgerne og nogle af indsatsområderne. Det er dog også en noget lang konklusion, og et diskuterende afsnit om kategorisering af grov borgerrettet kriminalitet forstyrrer læsningen. Her kunne skribenterne overveje at trække det ud i en boks eller lægge det ned i bunden.

Konklusionen starter fint med det overordnede budskab, men sproget er noget tungt og abstrakt med lidt abstrakte ord som konsekvenser for opgavevaretagelse, og det mudrer budskabet lidt. Derimod er det fint med korte, klare ord som 'gået ud over borgerne'. Også i anden og tredje delkonklusion er den indledende sætning ret abstrakt.

Den første delkonklusion behandler det sidste punkt i konklusionen, og det forvirrer mig lidt. For jeg har opfattet det som det mindst væsentlige, og nu kommer det så som den første delkonklusion.

Tallene i beretningen virker generelt som overbevisende belæg, men et argument skiller sig negativt ud i denne delkonklusion. Skribenterne vurderer følgende: 'Rigspolitiet har imidlertid langt fra nedjusteret indsatsen i samme grad, som antallet af asylansøgere og antallet af ulovligt indrejste i EU er faldet.' Men belægget er, at antallet af migranter og flygtninge faldt med 80 procent, mens Rigspolitiet med forskellige tiltag reducerede antallet af politiårsværk med 72 procent. I mine øjne er 72 og 80 procent næsten det samme og dermed ikke langt fra hinanden.

5) Beretningen om flygtninge med traumer virker klar og gennemsigtig, fordi den undervejs gør rede for konsekvenser af problemer, og hvorfor noget er vigtigt. Jeg får det klare indtryk, at området sejler, og at ministeriet og regionerne ikke sørger for, at kommunerne får ordentligt information om flygtningenes psykiske problemer. Selv om ministeriet siger, at det vil gøre det, og selv om ministeriet har iværksat nogle tiltag.

Konklusionen peger præcist på de forskellige aktørers ansvar og opgaver, dog virker den anden sætning lidt abstrakt med at udfordre kommunernes rammebetingelser. Belægget i konklusionen virker solidt, bl.a. med at 51 procent af flygtningene har fået konstateret psykiske problemer i asylcentre, mens kommunerne kun får besked om fem procent. Konklusionen udbygger billedet med følgende tre belæg: Kommunerne får ikke undersøgt flygtningene helbred, når de ikke kender til problemerne. Tre private behandlingscentre har meget lange ventetider, og regionerne fortæller ikke kommunerne om behandlingen af flygtningene traumer.

Dermed virker konklusionen velunderbygget og konkret, og jeg får tilmed pædagogiske forklaringer undervejs. Ligesom den overordnede præmis står klart i introduktionen: Traumer giver dårligere samfundsøkonomi og dårligere livskvalitet for flygtningene. Dermed behandler også denne beretning et politisk følsomt emne på en sober og uangribelig måde.

Undersøgelsen virker meget grundig og overbevisende med fire stikprøver, heraf tre repræsentative. Det er også næsten blæret, når skribenterne gennemfører en registerundersøgelse, der viser, at flygtninge med traumer arbejder halvt så meget som flygtninge uden en traumediagnose. Man kan så indvende, at det store arbejde ikke resulterer i så meget, når der ikke findes undersøgelser af flygtninges beskæftigelsesgrad efter behandling af traumer. Og at tallet er ret usikkert, når flygtninge med traumer er stærkt underrepræsenterede i registrene.

Første delkonklusion er noget lang, men også stærkt argumenterende, når skribenterne holder ministeriet op på, at det ville fremme udvekslingen af oplysninger. Generelt går skribenterne meget i dialog med ministeriet og giver plads til dets synspunkter, men man kan diskutere, om de skal komme først i første delkonklusions andet afsnit. Jeg foreslår, at det i stedet starter med afsnittets konklusion: Skemaet virker ikke. Den kommer til sidst i afsnittet.

Også anden delkonklusion virker noget lang. Men delkonklusionen nuancerer også, fordi den både roser regionerne for at nedbringe ventetiden i de offentlige behandlingstilbud og kritiserer de lange ventetider i de private tilbud. Igen virker belægget solidt, når vi hører, at ministeriets hjemmeside om ventetider ikke omfatter traumebehandlingen, og når regioner enten ikke informerer kommunerne eller informerer dem for sent om behandlingen. Og problemet med de kliniske e-mails udbygger billedet og peger på en årsag.

6) Beretningen om ECTS-point indeholder de klareste konklusioner i et sprog, der på befriende vis nærmer sig hverdagssproget.

Konklusionen starter som i de øvrige beretninger med en klar påstand. Belæg følger umiddelbart efter, dog i en noget lang sætning. Konklusionen vækker klart opsigt med tydelige aktører og ord som 'at ministeriet ikke har vished, om det får det, der betales for med uddannelsestilskuddet' og 'ministeriet har forholdt sig for passivt til...'. Desuden får vi at vide, at nogle uddannelsesinstitutioner slet ikke monitorerer de studerendes tidsforbrug, og at en del uddannelser endda ligger meget langt fra at være fuldtidsuddannelser. Det er befriende direkte formuleret, og det burde give teksten stor gennemslagskraft.

Man kan undre sig over, at beretningen ikke har været mere omtalt i medierne. En årsag kan være, at titlen 'Beretning om forvaltning af ECTS-point på de videregående uddannelser' er temmelig søvndyssende. I stedet kunne titlen køre på de studerendes tidsforbrug. Dermed ville det falde bedre i tråd med Rigsrevisionens tidligere beretning om professionshøjskolerne, der gav de studerende for lidt undervisning.

Beretningen bruger som nævnt to institutioner som cases. Metropolit er duksen, der gør alt det rigtige – bortset fra at opfylde årsnormen for de studerendes tidsforbrug. Mens Københavns Universitet hverken overvåger de studerendes tidsforbrug eller forholder sig til det. Det virker også befriende klart og forpligtende for universitetet.

Beretningen lader i høj grad ministeriet og universiteterne komme til orde. Det er relevant, at beretningen gør så meget ud af at holde dem op på deres egne ord om, at det er vigtigt at måle og justere uddannelserne efter tidsforbruget. For det virker som en helt ny praksis og tænkemåde, som ministeriet og institutionerne skal indføre. Hidtil har de ikke taget det så alvorligt, men beretningen understreger, at tidsforbruget og ECTS-pointene er selve krumtappen i den økonomiske afregning. Den udgør grundlaget for, at ministeriet udbetaler 13,5 milliarder kroner i uddannelsestilsbud. På den måde forfølger beretningen

et stærkt og overordnet formål, som passer fint ind i Rigsrevisionens berettigelse som kontrollør og hjælper.

3. Sproget er varieret og konkret:

Sproget varierer fra det tunge, abstrakte til det direkte og letforståelige

Sprogligt går beretningerne generelt tilbage i forhold til 2017-evalueringen, selv om der er lyspunkter i blandt andre ECTS-beretningen. De største problemer er høj lix med lange sætninger og ord samt passivt sprog, som trætter læseren. Alle beretninger forklarer dog visse komplekse ting pædagogisk.

I det følgende gør jeg rede for, hvordan jeg har oplevet sproget i beretningerne. Generelt svinger det en del i hver beretning. Nogle passager må jeg læse flere gange uden at få et helt klart billede af, hvad der står, mens jeg andre steder føler mig virkelig godt hjulpet med pædagogiske forklaringer og konkrete eksempler.

Sammenfattende oplever jeg dog, at sproget er gået tilbage. For jeg blev mere træt og måtte kæmpe mere, mens jeg læste beretningerne. En undtagelse er dog ECTS-beretningen, som jeg suste igennem. Det overordnede indtryk skyldes nok, at beretningerne ikke følger flere af rådene i Rigsrevisionens sprogguide.

Beretningerne overskrider målet om maksimal lix på 55

Et typisk symptom på tungt fagsprog er en høj lix. Her virker det generelt, som om skribenterne har glemt at måle lixen. For stort set alle afsnit, jeg har lixet, overskrider Rigsrevisionens egne mål om en lix på max 55.

Med en lix over 55 vil den almindelige læser opleve sproget som meget svært sprog - som i afhandlinger og lovttekster, mens 45-54 svarer til svært sprog. Men læsere af beretninger må dog være mere trænedede end de fleste.

Jeg har målt lixen i tre afsnit: introduktionen, konklusionen og revisionskriterierne. Jeg har brugt lixmåleren på sprogvaskeriet.dk, og jeg har rensset hvert afsnit for såkaldte falske punktummer. De optræder (bl.a.) i forkortelser og lange tal (30.000). Her kommer resultaterne for hver beretning:

1) Konkurrencesager: Samlet for de tre afsnit 60

59 i revisionskriterier

62 i konklusionen

64 i introduktionen

2) Flygtninge: Samlet for de tre afsnit 62

59 i introduktionen

61 i konklusionen

69 i revisionskriterier

3) ECTS: Samlet for de tre afsnit 64

60 i introduktionen

65 i konklusionen

66 i revisionskriterier

4) Udredningsretten samlet for de tre afsnit 65

64 i konklusionen

67 i introduktionen

69 i revisionskriterier

5) Sundhedsplatformen: Samlet for de tre afsnit 67

64 i konklusionen

64 i introduktionen

72 i revisionskriterier

6) Politiet: samlet for de tre afsnit 69

65 i revisionskriterier

69 i konklusionen

76 i introduktionen

Sammenfattende er det tydeligt, at ingen overholder sprogguidens mål om en lxx under 55.

Evaluering af seks beretninger, juni 2019 – journalist Thomas Bjerg

Lixen kan dog kun give et fingerpeg om, hvor svære beretningerne er at læse. Lix måler på længden af sætningerne og på antallet af ord på syv bogstaver og derover.

Det afhænger også af, hvordan skribenterne bygger sætningerne op. Nogle lange sætninger kan være lette at læse, hvis grundled og udsagnsled (verbal i sprogguiden) står først i sætningen. Lige som det hjælper læseren at lægge ledsætninger til sidst.

ECTS-beretningen oplevede jeg som nævnt som ret nem at læse, selv om den har en gennemsnitlig lix på 64 i de tre afsnit. Men jeg blev glædeligt overrasket over, at skribenterne udtrykte sig klart i noget, der ligner hverdagsprog med tydelige aktører. Den ret klare tale kommer i sætninger som denne:

‘Det er dog vores vurdering, at Metropol har forretningsgange, som understøtter arbejdet med at sikre fuldtidsstudier, og er den af de 4 undersøgte institutioner, der arbejder mest systematisk med de studerendes tidsforbrug.’

I konklusionen vågner jeg som læser, når skribenterne skriver, at ministeriet har forholdt sig for passivt. Eller når der står, at mange uddannelser ikke er fuldtidsuddannelser, og at en del er endda meget langt fra at være det. Det er opsigtsvækkende konklusioner, og den direkte facon appellerer til mig som læser. Jeg får lyst til at læse videre.

Flygtningeberetningen virkede også forholdsvis let at læse. Her tror jeg, at det især skyldes, at skribenterne meget tydeligt viser aktørerne i sætningerne. Det anbefaler sprogguiden, og det sker heldigvis også mange steder i de andre beretninger. Men i flygtningeberetningen er det særlig tydeligt. Muligvis fordi den behandler flygtninge med traumer, som er konkrete aktører - mennesker, man let ser for sig.

Her er et eksempel fra introduktionen, som har en lix på kun 48. Dermed opfylder afsnittet sprogguidens mål om max 55.

‘I de seneste år har Danmark modtaget et stort antal flygtninge som følge af internationale kriser og ikke mindst krigen i Syrien. Alene i løbet af de seneste 5 år har knap 67.000 asylansøgere og familiesammenførte til flygtninge fået opholdstilladelse. Selv om der i dag kommer markant færre flygtninge til landet end i de foregående år, vil der fortsat komme både flygtninge og familiesammenførte til flygtninge til landet. Ikke alle flygtninge med traumer er behandlingskrævende eller behandlingsparate, når de ankommer. Men når de er, er det vigtigt, at de så tidligt som muligt opspores og behandles.’

Beretningen om udredningsretten arbejder også med ret tydelige aktører forrest i en del sætninger. I det følgende eksempel har jeg trukket aktørerne frem med fed skrift. Aktørerne skal som grundled gerne stå først i både hel- og ledsætninger. For de udgør sammen med udsagnsledet de vigtigste ord, når læseren skal have overblik over, hvem der gør hvad.

22. **Alle regionerne** arbejder med at forbedre kvaliteten i henvisningerne fra de praktiserende læger. **Fle afdelinger** i undersøgelsen har arbejdet på at højne kvaliteten af henvisningerne ved at sende dem retur med anmodning om yderligere oplysninger. **Afdelingerne** oplever, at det på den ene side kan forbedre henvisningerne, idet **den henvisende læge** bliver opmærksom på, hvilke oplysninger der er nødvendige for, at **sygehuset** kan behandle henvisningen tilfredsstillende. Omvendt kan det for **patienten** betyde, at der går længere tid end nødvendigt, før udredning kan påbegyndes. **De kardiologiske afdelinger** på tværs af regionerne har oplyst, at **de** af den årsag generelt indkalder patienterne, selv om **de** vurderer, at henvisningen ikke er fyldestgørende. Det skyldes, at **personer**, der har henvendt sig med hjerteproblemer, potentielt kan være alvorligt syge. De **børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger** på tværs af regionerne oplever, at **de** afslutter en større andel af patienterne efter første samtale, fordi **de** ikke hører til i hospitalspsykiatrien.

Politiberetningens sprog oplevede jeg omvendt som relativ tungt og abstrakt. Det skyldes måske, at skribenterne lægger for meget indhold i hver sætning. Her er et eksempel på 54 ord:

‘Med flerårsaftalen for 2016-2019 aftalte forligskredsen en omfattende styrkelse af terrorbekæmpelsen og indsatsen i grænseområderne, der ifølge aftalen nødvendiggjorde omprioriteringer af politiets indsats i 2016 og 2017, svarende til 300 årsværk i 2016 faldende til 117 årsværk i 2017, da det på kort sigt ikke var muligt at øge politistyrken i det påkrævede omfang.’

Her er et andet eksempel på 49 ord, der også bryder med sprogguidens anbefaling om at bruge korte grundled. I ledsætningen består grundledet af 10 overvejende lange ord:

‘Det er således Rigspolitiets opfattelse, at **virksomhedsstrategien, politiets operative strategier, politikredsenes mål- og resultatplaner samt pejlemærkerne** sætter en klar retning og udgør et godt grundlag for politikredsenes prioriteringer, og at de samtidig sikrer, at politikredsen har det forudsatte lokale råderum til at sætte ind over for de lokale kriminalitetsudfordringer.’

Den slags sætninger trætter læseren og trækker lixen kraftigt op. Flere afsnit i beretningen ligger således på en lix midt i 70'erne, f.eks. punkt 17-19 og 49.

I alle seks beretninger har jeg fundet eksempler på meget lange sætninger, men tendensen er mest udpræget i beretningerne om politi og Sundhedsplatformen. I den sidste er jeg stødt på flere sætninger med 50 ord.

Passiver og verbalsubstantiver fjerner de vigtige aktører

De lange sætninger er svære at forstå, for den samlede mængde oplysninger belaster læserens kortidshukommelse.

Når læseren også skal kæmpe med at gætte sig til aktørerne, bliver det endnu sværere at forstå og huske indholdet.

Evaluering af seks beretninger, juni 2019 – journalist Thomas Bjerg

Beretningen om Sundhedsplatformen rummer følgende sætning på 50 ord. Jeg har markeret passiver og såkaldte verbalsubstantiver med rød:

'**Vurderingen** af den forventede **aktivitetsnedgang** og de forventede gevinster er væsentlig for at få et billede af, hvilke konsekvenser **ibrugtagningen** af Sundhedsplatformen **forventes** at få for hospitalernes aktivitet, herunder hvor lang tid der må **påregnes** lavere aktivitet, og med hvilken hastighed gevinsterne vedrørende mere effektive arbejdsgange **forventes** at kunne **realiseres**.'

Her optræder syv passiver og såkaldte verbalsubstantiver, som er navneord, skribenterne har skabt ud fra udsagnsord. De ender ofte på ing og else. De kan være nyttige, hvis det står helt klart, hvem aktørerne er. For eksempel hvis man lige har nævnt dem. Men i ovenstående sætning skal jeg selv sætte aktørerne ind, og det trætter.

Passiverne er særlig vigtige at undgå, når det handler om at placere ansvar hos de undersøgte. Det bliver nemlig mindre forpligtende, hvis de som aktører får lov at skule sig i sætninger med passiver.

Beretningen om udredningsretten rummer denne sætning:

'Hvis udredningsforløbet afsluttes med en anbefaling om behandling, kan patienten først betragtes som færdigudredt, når patienten kan informeres om behandlingsmulighederne.'

Her kunne jeg godt tænke mig at få en hospitalsafdeling ind som aktør. Den kunne også hedde:

Hvis hospitalsafdelingen afslutter patientens udredningsforløb med at anbefale behandling, kan afdelingen først betragte patienten som færdigudredt, når afdelingen kan informere patienten om mulighederne for behandling.

Det skal dog siges, at beretningen andre steder konkretiserer aktørerne, blandt anden når den gennemgår afdeling for afdeling.

Beretningen om politiet bruger en del verbalsubstantiver. Når de kommer i flok, bliver jeg træt og lidt ligeglad som læser. For jeg kan ikke rigtigt se hvem der gør hvad. Her er et eksempel:

Undersøgelsen omfatter ikke PET samt PET's og politiets **styring** af resurser til brug for **terrorbevogtning**. Dette skyldes, at en revisionsmæssig **undersøgelse** heraf ville indebære en **sammenligning** af **resurseanvendelsen** til **bevogtningen** af forskellige objekter eller **beredskabsindsatsen** ved forskelligartede arrangementer, fx Aarhus Festuge og Roskilde Festival, hvilket beror på politifaglige- og sikkerhedsmæssige **vurderinger**, som vi ikke kan efterprøve og offentliggøre.

Når skribenter remser belæg op

Flere steder bliver jeg positivt overrasket over, at skribenterne hjælper mig med at remse for eksempel belæg op med 'for det første, for det andet'. Det sker i konklusionen i beretningen om Sundhedsplatformen.

Andre steder kan skribenterne hjælpe læseren yderligere ved at nævne, hvor mange elementer der kommer. Det anbefaler sprogguiden. Så forbereder læseren sig og får bedre overblik.

For eksempel i **beretningen om konkurrencesager**, punkt 34 og 35. Her kunne skribenterne tælle informationer for læseren. I begge tilfælde er tallet fire. Her fra punkt 34:

'Ifølge konkurrenceloven kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen behandle sager af egen drift, på baggrund af en klage, efter en anmeldelse om fritagelse fra konkurrencelovens bestemmelser eller som følge af en henvisning fra Europa-Kommissionen eller andre konkurrencemyndigheder i EU.'

Her kunne skribenterne have hjulpet læseren med denne sætning som indgang: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan behandle sager ud fra fire grunde.

Med samme tilgang kunne de hjælpe læseren i det følgende afsnit fra punkt 35:

'Der er forskel på, hvordan en sag kan opstå. For det første kan en sag starte med en klage eller en henvendelse. I nogle tilfælde udvikler sagen sig, så der ikke er en direkte sammenhæng mellem den oprindelige klage og afgørelsen. For det andet kan en sag opstå som følgesag til en anden sag og fx udspringe af kontrolundersøgelser i andre virksomheder eller fusioner. For det tredje kan sager opstå ved, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen selv initierer og opsporer sagen, fx på baggrund af medieomtale eller analyser. Endelig kan en sag opstå ved en ansøgning om straflempe.'

Når jeg som læser føler mig godt hjulpet

Jeg vil slutte denne rapport med at trække nogle gode sprogeksempler frem fra hver beretning. Jeg har undervejs nemlig glædet mig over passager, hvor jeg som læser fornemmer, at skribenterne har gjort særlig meget ud af at forklare komplekse ting pædagogisk.

1) Beretning om udredningsretten:

Jeg føler mig taget godt under armen i dette indledende afsnit til et kapitel om vejledning og indkaldelsesbreve i beretningen om udredningsretten:

'For at patienter kan benytte sig af deres ret til hurtig udredning og ret til udvidet sygehusvalg, forudsætter det, at patienterne forstår, at de har disse rettigheder, og hvordan de skal gøre brug af dem. Vi har derfor undersøgt, om regionernes indkaldelsesbreve følger Sundheds- og Ældreministeriets informationskrav og principper for god information om patientrettigheder. De handler om, hvorvidt patienterne forstår deres indkaldelsesbrev, og om patienterne har adgang til retvisende oplysninger om ventetider på udredning.'

2) Beretning om Sundhedsplatformen:

I dette resultat afsnit forklarer skribenterne pædagogisk om problemerne, som brugerne mødte, da de skulle bruge Sundhedsplatformen. Bemærk de korte sætninger og korte ord, der får lixen ned på 43:

Årsagen var bl.a., at der var forsinkelser i udviklingen af systemet. Forsinkelserne betød også, at den version af systemet, som brugerne blev uddannet i, var væsentligt anderledes end det system, de endte med at tage i brug. Derfor skulle de lære ting på ny. Dette var én af grundene til, at brugerne efterfølgende vurderede uddannelsen til kun i ringe grad at have rustet dem til at tage Sundhedsplatformen i brug.

3) Beretning om konkurrencesager:

I boks 1 forklarer skribenterne ganske pædagogisk, hvorfor det er vigtigt at have regler for konkurrence. Det gør de med tre eksempler på, hvordan virksomheder overtræder konkurrencereglerne. På den måde kommer vi ud i virkeligheden, og boksen er med til at gøre beretningen relevant. Her er det første eksempel:

Karteller

Konkurrerende virksomheder aftaler at begrænse konkurrencen mellem sig. Aftalerne kan have forskellig karakter og fx dreje sig om at koordinere tilbud, aftale priser, opdele markeder eller begrænse produktionen. Karteller er meget skadelige for kunderne og for økonomien i samfundet, og således viser undersøgelser, at karteller i gennemsnit tager overpriser på 10-50 %.

4) Beretning om flygtninge:

I baggrundsafsnittets punkt 6 gør skribenterne meget ud af at forklare de forskellige procedurer, når flygtninge kommer til landet. Et stykke nede forklarer de pædagogisk, hvorfor det er vigtigt, at samarbejdet mellem asyloperatørerne og kommunerne fungerer godt.

'Asyloperatørerne er ikke pålagt en særskilt opgave med at opspore traumer, men de oplysninger, som operatørerne indsamler, bliver relevante for kommunernes opsporing, når flygtninge får ophold i en kommune. Helbredsoplysningerne har kommunen behov for, når den som en del af integrationsindsatsen skal vurdere nyankomne flygtnings behov for en generel helbreds vurdering (herefter omtalt som helbredsundersøgelse). Hvis den kommunale sagsbehandler vurderer, at der er behov for det, skal flygtingen tilbydes helbredsundersøgelsen snarest muligt og inden for 6 måneder efter sin ankomst til kommunen.'

5) Beretning om politiet:

Politiberetningen forklarer revisionskriterierne ganske letforståeligt i noget, der ligner hverdagsprog i punkt 9. En del beretninger bliver ellers lidt akademiske, når de skal forklare kriterierne. Men politiberetningen gør det klart og kort. Første sætning lyder sådan her:

'9. Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om politiet har sikret, at konsekvenserne af det ekstra resursetræk til terrorberedskabet og grænsekontrollen går mindst muligt ud over borgerne.'

6. Beretning om ECTS-point:

Jeg er imponeret over, at skribenterne i denne beretning udfordrer ministeriet og universiteternes noget passive syn på de studerendes tidsforbrug. Flere steder i revisionskriterierne og i bilaget diskuterer skribenterne tidsforbruget som parameter. Her kommer en god passage, hvor jeg især holder af den korte sætning: *Derfor er det ikke ligegyldigt, om de studerende bruger fx 10 eller 43 timer om ugen på studierne.*

'Vi er enige i, at der i tilrettelæggelsen af uddannelser indgår flere andre parametre, fx fastsættelse af uddannelsens formål, mål for læringsudbyttet, design af uddannelsens påtænkte progression, udvælgelse af litteratur, gennemførelsestid samt fastlæggelse af undervisnings- og evalueringsformer. Tid er imidlertid en central parameter for, at de studerende kan tilegne sig læringsmålene. Derfor er det ikke ligegyldigt, om de studerende bruger fx 10 eller 43 timer om ugen på studierne. Tildelingen af ECTS-point tager afsæt i den tid, de studerende forventes at bruge på at tilegne sig de faglige mål for uddannelsen. Derfor finder vi det relevant at undersøge de studerendes tidsforbrug på uddannelserne.'